

LEIDENDE PRINCIPES

05-2018

Inleiding

Er komt een nieuwe wet op ons af die van grote invloed is op alle regelgeving in de fysieke leefomgeving. De wet heet 'Omgevingswet' en gaat ca. 24 wetten bundelen en een woud aan Algemene Maatregelen van Bestuur terugbrengen naar vier stuks.

De doelstellingen van de Omgevingswet zijn:

- een sneller en beter besluitvormingsproces;
- ruimte voor maatwerk;
- een samenhangende benadering van de leefomgeving;
- inzichtelijkheid van het omgevingsrecht.

De Omgevingswet zal dus grote invloed hebben op de initiatieven die plaatsvinden in de fysieke leefomgeving. We gaan van "Nee tenzij" naar "Ja mits". De wet geeft meer ruimte voor lokale afwegingen. Dit alles vraagt om een omslag in het denken en handelen van de gemeentelijke organisatie. Een samenhangende benadering verlangt bovendien een meer integrale manier van werken. Dat geldt niet alleen voor de inhoud van een besluit maar vooral ook voor de manier waarop een besluit tot stand komt. Daarnaast is het van invloed op de wijze waarop gemeente, initiatiefnemers en inwoners met elkaar samenwerken.

Voor het goed inbedden van de Omgevingswet en wat dit van iedereen vraagt, is een visie nodig. Die geeft antwoord op vragen als: wat voor gemeente willen wij zijn? hoe gaan we met elkaar om? wat mogen we van elkaar verwachten?

Om geen verwarring te scheppen met de omgevingsvisie, noemen wij dit gedachtegoed de Leidende Principes. Deze principes helpen om invulling te geven aan de lokale afwegingsruimte.

De weg er naar toe

Aansluitend op de uitgangspunten van de Omgevingswet, vroegen wij drie groepen om input voor de leidende principes. Dit waren externe stakeholders, raadsleden en ambtenaren. Stapsgewijs kozen we tussen dilemma's, begrippen en thema's. Uiteindelijk kwamen vier hoofd-thema's boven drijven. Dit zijn onze leidende principes geworden. Met deze leidende principes verwoordden we onze visie op de Omgevingswet. Een visie die de leidraad vormt voor de besluitvorming bij de invoering van de wet:

Maatwerk

Veel initiatieven zijn uniek. Ze verdienen het om met een open mind bekeken te worden. Uiteraard moeten ze voldoen aan de basisuitgangspunten van kwaliteit en veiligheid. Als een initiatief zich aandient dan bekijken we per geval waar het om gaat en welk optreden dit van ons vraagt. De ene keer verlangt een situatie flexibel en stimulerend optreden van de gemeente. Andere situaties vereisen meer sturend of controlerend handelen. Ook kunnen we terug treden en ruimte laten aan initiatiefnemers. Het vraagt om gedurende het hele proces bewust te kijken en te luisteren naar alle betrokkenen.

De regels die van toepassing zijn, interpreteren we op een manier die het beste past bij de situatie, zonder dat er sprake is van willekeur.

Maatwerk wil echter niet zeggen dat we het iedereen naar de zin kunnen maken. Dat is niet waar te maken. Het vraagt dus ook om het zorgvuldig managen van verschillende verwachtingen binnen de context. Maatwerk verlangt bovendien goede samenwerking tussen alle betrokkenen. En het samen verantwoordelijk zijn en voelen voor het resultaat.

Dynamisch

We leven in een tijd waarin zaken snel veranderen. Een tijd waarin de dag van morgen weer anders is dan die van vandaag. Dit vraagt om meebewegen en flexibiliteit. Zowel van de overheid als ook van initiatiefnemers. Regels kunnen daarbij soms in de weg zitten. We zijn dienstbaar naar elkaar door proactief te informeren en te handelen. Dit kan de gewenste snelheid van een initiatief bevorderen. Dit is in handen van alle partijen. Alle betrokkenen houden oog voor de zorgvuldigheid van het proces. Een dynamische houding vraagt soms het lef om door te pakken en soms ook het lef om nee te zeggen.

Vertrouwen

Vertrouwen is een groot goed en geldt als vertrekpunt in de onderlinge samenwerking. Je krijgt vertrouwen vanuit je houding en je gedrag: dat is wat mensen zien. Dit geldt voor alle betrokkenen bij een zaak: gemeente, initiatiefnemers, bewoners en andere partijen. Doe wat je zegt en zeg wat je doet. Vertrouwen is er op gestoeld dat je je zaken goed voor elkaar hebt en dat je je best doet helder te zijn over de impact van een initiatief. Dit vraagt over en weer om volledige, tijdige en open communicatie met de betrokkenen. Alleen zo krijg je vertrouwen in een goed proces en in een goede relatie.

Belangenafweging

Als overheid spelen we een belangrijke rol bij het objectief afwegen van de verschillende belangen als zich een initiatief aandient. We kijken met een brede blik naar het initiatief en wie er allemaal bij betrokken (moeten) zijn. Samen stemmen we af wat er nodig is. Daarbij houden we ook rekening met de belangen van mensen die wellicht minder snel voor zichzelf opkomen of die geen kennis hebben over een bepaald onderwerp. Afhankelijk van de vraag en de omstandigheden, bepalen we bij wie de regie ligt en in welke mate regie nodig is. Het aangaan van de dialoog is essentieel om inzicht te krijgen in elkaars belangen. Het is de kunst om begrip te krijgen voor de verschillen in de belangen en te zoeken naar waar we elkaar kunnen vinden.

Samen de weg vinden

De visie die we in gezamenlijkheid hebben gevormd willen we, voor zover mogelijk en relevant, ook al vooruitlopend op de Omgevingswet doorvoeren. Het geeft weer hoe betrokkenen in de fysieke leefomgeving met elkaar om willen gaan. Daarmee geeft het richting aan het denken en handelen van diverse betrokkenen bij initiatieven. Het betekent niet dat we een bekende weg in slaan. De weg zal vaak genoeg niet vooraf bekend zijn. Hij zal kronkels kennen en soms zullen we gezamenlijk bedenken dat we beter een andere afslag kunnen nemen. Maar als partijen in staat zijn om elkaar daarin op goede en respectvolle wijze mee te nemen, dan zullen we vast onze weg hierin vinden.

